

שירת החודש

"אתאנו לך" (כלומר "באנו אליך") הוא פיוט סליחות המיועד לי"ז בתמוז. הפיוט מונה מהאות א' ועד ת' את חטאי העם והגזרות שנגזרו עליהם, וכל בית מסתיים בפזמון המתחיל במילים "כי בשבעה עשר בתמוז" ומציין את אחד האסונות שקרו ביום הזה. רשימת האסונות מבוססת על האמור במשנה (ראו עמ' 279). הבית האחרון בפיוט שונה – במקום תיאור העבר וההווה יש בו תחינה לעתיד, שבו ייהפך י"ז בתמוז ליום ששון ושמחה. להלן חמשת בתי השיר הראשונים ובהם פירוט האסונות שאירעו ביום הזה, והבית האחרון ובו תפילת תקווה לעתיד:

אָתָּאנוּ לָךְ יוֹצֵר רוּחוֹת
בְּרַב עֲוֹנוֹנוּ כְּבָדוֹ אֲנַחוֹת
גְּזֵרוֹת עֲצָמוֹ וְרַבּוֹ צָרִיחוֹת
כִּי בִשְׁבַעַת עָשָׂר בְּתַמוֹז נִשְׁפָּרוּ הַלוּחוֹת.

גְּלִינוּ מִבֵּית הַבְּחִירָה
דִּינְנוּ נְחֻסִים וְנִגְזְרָה גְזָרָה
וְחֻשָׁה בְּעֵינֵינוּ אוֹרָה
כִּי בִשְׁבַעַת עָשָׂר בְּתַמוֹז נִשְׁרָפָה הַחוֹרָה.

הֲרַסוּ אוֹיְבֵינוּ אֶת הַהִיכָל
וּבְרָחָה שְׂכִינָה מְזוּיוֹת הִיכָל
וְנִמְסְרֵנוּ בְּיַד יְדֵים לְהַתְּאָכֵל
כִּי בִשְׁבַעַת עָשָׂר בְּתַמוֹז הֶעֱמַד צֶלֶם בְּהִיכָל.

זְרוּנוּ מַעִיר אֶל עִיר
וְנִלְכַד מִמֶּנּוּ רַב וְצָעִיר
חֲרָבָה עִירָנוּ וְאֵשׁ בָּהּ הִבְעִיר
כִּי בִשְׁבַעַת עָשָׂר בְּתַמוֹז הִבְקָעָה הָעִיר.

טָפַשׁ בְּמִקְדָּשֵׁנוּ צַר הַמְּשַׁמֵּד
וְנִטַּל מִחֶפוּ וְכֻלָּה אֲצַעְדָה וְצָמִיד
יַעַן כְּעֶסְנוֹהָ נִתְּנוּ לְהַשְׁמִיד
כִּי בִשְׁבַעַת עָשָׂר בְּתַמוֹז בָּטַל הַתְּמִיד. [...]

שָׁעָה אֵלֵינוּ שׁוֹכֵן רוּמָה
וְקַבֵּץ נְפֻצוֹתֵינוּ מִקְצוֹת אֲדָמָה
תֹּאמֶר לְצִיּוֹן קוּמָה וְנִקְוָמָה
וְשְׁבַעַת עָשָׂר בְּתַמוֹז הַפָּה-לָנוּ
לְיוֹם יְשׁוּעָה וְנִחְמָה.¹⁷⁸